

111

ZÁKON

ze dne 14. března 2006

o pomoci v hmotné nouzi

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ

ÚVODNÍ USTANOVENÍ

§ 1

Předmět úpravy

- (1) Tento zákon upravuje poskytování pomoci k zajištění základních životních podmínek¹⁾ fyzickým osobám (dále jen „osoba“), které se nacházejí v hmotné nouzi, prostřednictvím dávky pomoci v hmotné nouzi (dále jen „dávka“).
- (2) Každý má nárok na základní sociální poradenství vedoucí k řešení hmotné nouze nebo jejímu předcházení.

§ 2

Hmotná nouze

- (1) Pro účely posuzování stavu hmotné nouze se příjmy a sociální a majetkové poměry osoby, která žádá o dávku, posuzují společně s příjmy a sociálními a majetkovými poměry dalších osob. Okruh těchto společně posuzovaných osob se posuzuje podle zákona o životním a existenčním minimu²⁾, pokud tento zákon nestanoví jinak.
- (2) Osoba se považuje za osobu v hmotné nouzi, jestliže nesplňuje podmínky pro účely nároku dávky státní sociální pomoci, avšak s přihlédnutím k jejím příjmům, celkovým sociálním a majetkovým poměrům jí hrozí vážná újma na zdraví.
- (3) Za osobu v hmotné nouzi může orgán pomoci v hmotné nouzi považovat též osobu, kterou postihne vážná mimořádná událost a jejíž celkové sociální a majetkové poměry jsou takové, že jí neumožňují překonat nepříznivou situaci vlastními silami; vážnou mimořádnou událostí se pro účely tohoto zákona rozumí zejména
 - a) živelní pohroma (například povodeň, vichřice a vyšší stupně větrné pohromy, zemětřesení), požár nebo jiná destruktivní událost, ekologická nebo průmyslová havárie,
 - b) jiná událost, kterou nebylo možné s ohledem na její rozsah předvídat ani jí předejít, v jejímž důsledku je osoba z důvodu nedostatku finančních prostředků ohrožena zejména ztrátou bydlení nebo nezajištěním základních životních potřeb.

- (4) Za osobu v hmotné nouzi může orgán pomoci v hmotné nouzi považovat též osobu, která nemá vzhledem k příjmům a celkovým sociálním a majetkovým poměrům dostatečné prostředky
- a) k úhradě nezbytného jednorázového výdaje, spojeného zejména s dosažením nebo udržením přiměřeného bydlení, se zaplacením správního poplatku při prokázání ztráty osobních dokladů, při vydání duplikátu rodného listu nebo dokladů potřebných k přijetí do zaměstnání, s úhradou jízdného v případě ztráty peněžních prostředků, a v případě nezbytné potřeby s úhradou noclehu, nebo
 - b) na úhradu nákladů spojených s pořízením nebo opravou nezbytných základních předmětů dlouhodobé potřeby, nebo
 - c) na úhradu odůvodněných nákladů souvisejících se vzděláním nebo zájmovou činností nezaopatřeného dítěte a na zajištění nezbytných činností souvisejících se sociálně-právní ochranou dětí⁵⁹).
- (5) Za osobu v hmotné nouzi může orgán pomoci v hmotné nouzi považovat též osobu, která v daném čase, s ohledem na neuspokojivé sociální zázemí a nedostatek finančních prostředků nemůže úspěšně řešit svoji situaci a je ohrožena sociálním vyloučením, jestliže zejména
- a) je propuštěna z výkonu zabezpečovací detence, z výkonu vazby nebo z výkonu trestu odnětí svobody, nebo
 - b) je po ukončení léčby chorobných závislostí propuštěna ze zdravotnického zařízení poskytovatele zdravotních služeb, psychiatrické léčebny nebo léčebného zařízení pro chorobné závislosti, nebo
 - c) je propuštěna ze školského zařízení pro výkon ústavní či ochranné výchovy nebo z pěstounské péče po dosažení zletilosti, respektive v 19 letech, nebo
 - d) nemá uspokojivě naplněny životně důležité potřeby vzhledem k tomu, že je osobou bez přístřeší, nebo
 - e) je osobou, jejíž práva a zájmy jsou ohroženy trestnou činností jiné osoby.

§ 4

Dávka

- (1) Dávkou pomoci v hmotné nouzi je mimořádná okamžitá pomoc.
- (2) Mimořádná okamžitá pomoc je dávkou jednorázovou.
- (3) Náklady na dávku hradí stát.

§ 5

Okruh oprávněných osob

- (1) Na mimořádnou okamžitou pomoc má nárok při splnění tímto zákonem stanovených podmínek
 - a) osoba, která je na území České republiky hlášena k trvalému pobytu podle zvláštního právního předpisu⁷⁾ nebo která má na území České republiky trvalý pobyt podle zvláštního právního předpisu^{7a)}, a to pokud má bydliště na území České republiky,
 - b) osoba, které byl udělen azyl nebo doplňková ochrana podle zvláštního právního předpisu⁸⁾, a to pokud má bydliště na území České republiky,

- c) cizinec bez trvalého pobytu na území České republiky, kterému tato práva zaručuje mezinárodní smlouva, a to pokud má bydliště na území České republiky,
 - d) občan členského státu Evropské unie, pokud je hlášen na území České republiky k pobytu podle zvláštního právního předpisu⁹⁾ po dobu delší než 3 měsíce, nevyplyvá-li mu nárok na sociální výhody z přímo použitelného předpisu Evropské unie¹⁰⁾, a to pokud má bydliště na území České republiky,
 - e) rodinný příslušník občana členského státu Evropské unie¹¹⁾, pokud je hlášen na území České republiky k pobytu podle zvláštního právního předpisu⁹⁾ po dobu delší než 3 měsíce, nevyplyvá-li mu nárok na sociální výhody z přímo použitelného předpisu Evropské unie¹⁰⁾, a to pokud má bydliště na území České republiky,
 - f) cizinec, který je držitelem povolení k trvalému pobytu s přiznaným právním postavením dlouhodobě pobývajícího rezidenta Evropské unie na území jiného členského státu Evropské unie, a jeho rodinný příslušník, pokud jim bylo vydáno povolení k dlouhodobému pobytu na území České republiky podle zvláštního právního předpisu^{11a)}, a to pokud mají bydliště na území České republiky.
- (2) Na mimořádnou okamžitou pomoc v situaci uvedené v § 2 odst. 2 má nárok při splnění dále stanovených podmínek
- a) osoba uvedená v odstavci 1,
 - b) osoba pobývajíc na území České republiky na základě zvláštního právního předpisu⁹⁾, a to pokud má bydliště na území České republiky.
- (3) Mimořádnou okamžitou pomoc v situaci uvedené v § 2 odst. 3 a 4 lze poskytnout osobě uvedené v odstavci 1 nebo 2. V případech poskytování mimořádné okamžité pomoci podle § 2 odst. 3 písm. b) nebo § 2 odst. 4 písm. a) se podmínka bydliště na území České republiky nezjišťuje.
- (4) Mimořádnou okamžitou pomoc v situaci uvedené v § 2 odst. 2 lze poskytnout i osobě, která není uvedena v odstavcích 1 a 2.
- (5) Mimořádnou okamžitou pomoc lze poskytnout osobě uvedené v § 2 odst. 5, pokud je uvedena v odstavcích 1 a 2.
- (6) Osoba má bydliště na území České republiky, zejména pokud se zde dlouhodobě zdržuje, vykonává zde výdělečnou činnost, žije zde s rodinou, plní zde povinnou školní docházku nebo se zde soustavně připravuje na budoucí povolání, popřípadě existují jiné významné důvody, zájmy či aktivity, jejichž vzájemná souvislost dokládá sepětí této osoby s Českou republikou.

§ 6

Orgány pomoci v hmotné nouzi

Orgány pomoci v hmotné nouzi jsou

- a) Úřad práce České republiky – krajské pobočky a pobočka pro hlavní město Prahu (dále jen „krajská pobočka Úřadu práce“),
- b) Ministerstvo práce a sociálních věcí (dále jen „ministerstvo“).

§ 6a

- (1) Držitel poštovní licence je oprávněn vykonávat státní správu podle tohoto zákona, uzavře-li s ním ministerstvo veřejnoprávní smlouvu, která blíže určí podmínky výkonu státní správy držitelem poštovní licence; držitel poštovní licence může vykonávat státní správu nejvýše v rozsahu těchto činností:
 - a) přijímání podání podle tohoto zákona a přijímání podkladů pro vydání rozhodnutí podle tohoto zákona, včetně jejich předávání příslušné krajské pobočce Úřadu práce,
 - b) poskytování základních informací o právní úpravě tohoto zákona.
- (2) K uzavření veřejnoprávní smlouvy není třeba souhlasu nadřízeného správního orgánu. Spory z veřejnoprávní smlouvy řeší ministr práce a sociálních věcí.
- (3) Ministerstvo a Úřad práce České republiky zveřejní veřejnoprávní smlouvu na své úřední desce i na svých internetových stránkách.
- (4) Veřejnoprávní smlouva může stanovit finanční plnění, které získá držitel poštovní licence jako kompenzaci za výkon státní správy podle tohoto zákona a které se stanoví podle cenových předpisů⁹⁰⁾ obdobně.

§ 7

Pověřené obecní úřady, obecní úřady obcí s rozšířenou působností a újezdní úřady

V oblasti pomoci v hmotné nouzi plní některé úkoly rovněž pověřené obecní úřady, obecní úřady obcí s rozšířenou působností a újezdní úřady. Výkon působnosti stanovené pověřeným obecním úřadům a obecním úřadům obcí s rozšířenou působností je výkonem přenesené působnosti.

ČÁST DRUHÁ

VYMEZENÍ NĚKTERÝCH POJMŮ

§ 8

Společně posuzované osoby

- (1) Orgán pomoci v hmotné nouzi může z okruhu společně posuzovaných osob vyloučit osobu, u které žadatel o dávku prokáže,
 - a) že společně s ní neužívá byt, jiný než obytný prostor nebo ubytovací zařízení, nebo
 - b) že ačkoliv společně s ní užívá byt, jiný než obytný prostor nebo ubytovací zařízení, nepodílí se s touto osobou na úhradě nákladů společných potřeb, je-li jinou osobou podle zákona o životním a existenčním minimu⁷¹⁾.
- (2) Orgán pomoci v hmotné nouzi určí v případě, že osobu lze posuzovat v rámci dvou či více okruhů společně posuzovaných osob¹³⁾, do kterého okruhu osoba patří, a to podle skutečného soužití osob.

§ 9

Příjem

- (1) Pro účely tohoto zákona se za příjem, není-li dále stanoveno jinak, považuje
 - a) 70 % příjmu z důchodů poskytovaných v rámci důchodového pojištění⁵³⁾, příjmu ze závislé činnosti podle zákona upravujícího daně z příjmů, a to po odpočtu daně z příjmů fyzických osob a pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a pojistného na veřejné zdravotní pojištění, a ze mzdových nároků vyplácených krajskou pobočkou Úřadu práce podle zákona o ochraně zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele a o změně některých zákonů³⁾,
 - b) 80 % příjmu
 1. z náhrady mzdy (platu) nebo sníženého platu (snížené odměny) po dobu prvních 14 dnů a od 1. ledna 2012 do 31. prosince 2013 po dobu prvních 21 dnů dočasné pracovní neschopnosti (karantény) podle zvláštních právních předpisů^{14a)} a z dávky nemocenského pojištění¹⁵⁾,
 2. z podpory v nezaměstnanosti a podpory při rekvalifikaci,
 - c) 100 % ostatních započitatelných příjmů podle zákona o životním a existenčním minimu¹⁶⁾,
 - d) 100 % opakujícího se zaopatřovacího příspěvku⁸⁰⁾.
- (2) Příjmy se započítávají v tom rozhodném období, v němž byly vyplaceny, pokud zákon nestanoví jinak.
- (3) Do příjmu se v tom rozhodném období, v němž bylo vyplaceno, započte i plnění z nároků a pohledávek osoby nebo společně posuzované osoby, přestože nebylo vyplaceno přímo osobě nebo s ní společně posuzované osobě. Pokud je na příjmu osoby a společně posuzované osoby prováděn výkon rozhodnutí srážkami z příjmu, započítává se tento příjem ve výši před provedením výkonu rozhodnutí srážkami z příjmu, a to v tom rozhodném období, kdy je osobě a společně posuzované osobě vyplacen příjem po provedení výkonu rozhodnutí srážkami z příjmu.
- (4) Příjmy podle odstavce 1 nebo jejich část, jejichž zápočet do rozhodného příjmu pro účely stanovení nároku na dávku by nebylo s ohledem na účel, pro který má být dávka poskytnuta, spravedlivé požadovat, orgán pomoci v hmotné nouzi do rozhodného příjmu nezapočítá.

§ 10

Aktuální kalendářní měsíc a rozhodné období

- (1) Aktuálním kalendářním měsícem se rozumí kalendářní měsíc, v němž bylo zahájeno řízení o přiznání mimořádné okamžité pomoci.
- (2) Rozhodným obdobím, za které se zjišťuje, zda občan členského státu Evropské unie nebo jeho rodinný příslušník není neodůvodnitelnou zátěží systému pomoci v hmotné nouzi, je aktuální kalendářní měsíc.
- (3) Rozhodným obdobím, za které se zjišťují příjem, sociální a majetkové poměry v případě podání žádosti o jednorázovou dávku, je období aktuálního měsíce a 3 kalendářních měsíců předcházejících aktuálnímu kalendářnímu měsíci; pokud by nebylo s ohledem na účel, pro který má být jednorázová dávka poskytnuta, spravedlivé požadovat zjišťování a hodnocení příjmů, sociálních a majetkových poměrů za období 3 kalendářních měsíců předcházejících aktuálnímu kalendářnímu

měsíci, může krajská pobočka Úřadu práce určit, že bude příjem, sociální a majetkové poměry zjišťovat a hodnotit za období aktuálního kalendářního měsíce.

- (4) Rozhodným obdobím, za které se zjišťuje plnění ostatních podmínek, je aktuální kalendářní měsíc.

§ 15

Celkové sociální a majetkové poměry

- (1) Pro účely tohoto zákona se celkovými sociálními poměry rozumí podíl rodiny na trvání stavu hmotné nouze, do kterého se osoba dostala. Při posuzování celkových sociálních poměrů příslušný orgán pomoci v hmotné nouzi posuzuje také využívání jiného než vlastního majetku, které umožňují zpravidla osoby blízké.
- (2) Pro účely tohoto zákona se celkovými majetkovými poměry rozumí hodnota movitého a nemovitého majetku vycházející z jeho zjištěné ceny²³⁾, kterého lze využít ihned, popřípadě po určité době, pro zvýšení příjmu, a to jak krátkodobě k překlenutí přechodného stavu hmotné nouze, tak dlouhodobě, pokud nelze využít jiné možnosti. Z movitého a nemovitého majetku, uvedeného ve větě první, je vyloučen majetek, jehož prodej nebo jeho jiné využití nelze po osobě vyžadovat. Pokud jde podle poměrů osoby o běžný nemovitý nebo movitý majetek, jehož hodnota je zjevně nízká nebo naopak tak vysoká, že nelze mít pochyby o tom, že majetkové poměry nebrání přiznání dávky nebo naopak jsou na překážku přiznání dávky, nemusí být jeho cena podle zvláštního právního předpisu²³⁾ zjišťována.

§ 16

Posuzování neodůvodnitelné zátěže pro systém pomoci v hmotné nouzi

- (1) Požádá-li o poskytnutí dávky občan členského státu Evropské unie, který je hlášen na území České republiky k pobytu podle zvláštního právního předpisu⁹⁾ po dobu delší než 3 měsíce, nebo jeho rodinný příslušník¹¹⁾, který je hlášen na území České republiky k pobytu podle zvláštního právního předpisu⁹⁾ po dobu delší než 3 měsíce, příslušný orgán současně posuzuje, zda tato osoba není neodůvodnitelnou zátěží systému pomoci v hmotné nouzi podle tohoto zákona (dále jen „neodůvodnitelná zátěž systému“); to neplatí, má-li tato osoba na území České republiky trvalý pobyt. Skutečnost, zda není osoba neodůvodnitelnou zátěží systému, se posuzuje též v případech osob společně posuzovaných s osobou uvedenou ve větě první, a to za podmínek v této větě uvedených.
- (2) Osoba uvedená v odstavci 1 se nepovažuje za neodůvodnitelnou zátěž systému, jestliže
- a) je účastna nemocenského pojištění⁵²⁾,
 - b) je jako osoba samostatně výdělečně činná účastna důchodového pojištění⁵³⁾,
 - c) je osobou, které nárok na sociální výhody vyplývá z přímo použitelného předpisu Evropské unie¹⁰⁾,
 - d) před zahájením řízení o dávce byla v České republice výdělečně činná a v období 10 let předcházejících dni zahájení řízení o dávku byla nejméně po dobu 5 let a z toho bezprostředně před zahájením řízení o dávce nejméně po dobu 1 roku účastna nemocenského pojištění⁵²⁾, nebo jako osoba samostatně výdělečně činná důchodového pojištění⁵³⁾ a nemá ke dni zahájení řízení nedoplatek na pojistném a na penále na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti,

- e) je osobou, která po skončení pracovního poměru nebo dohody o pracovní činnosti, pokud tyto pracovněprávní vztahy založily účast na nemocenském pojištění, nebo samostatné výdělečné činnosti, pokud tato činnost založila účast na důchodovém pojištění, je dočasně práce neschopná v důsledku nemoci nebo úrazu,
 - f) je osobou, která je vedena v evidenci uchazečů o zaměstnání a byla bezprostředně před vstupem do evidence uchazečů o zaměstnání zaměstnána více než 1 rok; podmínkou přitom je, že nejde o osobu, která nemá nárok na podporu v nezaměstnanosti podle § 39 odst. 2 písm. a) zákona o zaměstnanosti⁵⁴⁾,
 - g) je osobou, která je vedena v evidenci uchazečů o zaměstnání, pokud jí bezprostředně před vstupem do evidence uchazečů o zaměstnání skončil pracovní poměr na dobu určitou uzavřený na dobu kratší 1 roku nebo pracovněprávní vztah založený dohodou o pracovní činnosti uzavřenou na dobu kratší 1 roku, založily-li tyto pracovněprávní vztahy účast na nemocenském pojištění; podmínkou přitom je, že nejde o osobu, která nemá nárok na podporu v nezaměstnanosti podle § 39 odst. 2 písm. a) zákona o zaměstnanosti⁵⁴⁾; taková osoba se nepovažuje za neodůvodnitelnou zátěž systému pouze po dobu 6 měsíců od vzetí do evidence,
 - h) je osobou, která je vedena v evidenci uchazečů o zaměstnání, a která se stala nezaměstnanou během prvních 12 kalendářních měsíců zaměstnání; podmínkou přitom je, že nejde o osobu, která nemá nárok na podporu v nezaměstnanosti podle § 39 odst. 2 písm. a) zákona o zaměstnanosti⁵⁴⁾; taková osoba se nepovažuje za neodůvodnitelnou zátěž systému pouze po dobu 6 měsíců od vzetí do evidence, nebo
 - i) je osobou, která po skončení pracovního poměru nebo dohody o pracovní činnosti, pokud tyto pracovněprávní vztahy založily účast na nemocenském pojištění, nebo samostatné výdělečné činnosti, pokud tato činnost založila účast na důchodovém pojištění, zahájila odbornou přípravu; odbornou přípravou se pro účely tohoto zákona rozumí soustavná příprava na budoucí povolání podle zákona o státní sociální podpoře⁵⁵⁾ a rekvalifikace podle zákona o zaměstnanosti⁵⁶⁾.
- (3) Při posuzování neodůvodnitelné zátěže systému se u osoby, která nesplňuje podmínky uvedené v odstavci 2, hodnotí systémem bodů
- a) délka pobytu podle zvláštního právního předpisu⁹⁾ na území České republiky,
 - b) doba zaměstnání nebo doba výkonu samostatné výdělečné činnosti na území České republiky,
 - c) doba soustavné přípravy na budoucí povolání²⁵⁾ na území České republiky,
 - d) možnost pracovního uplatnění na území České republiky podle získané kvalifikace, nutnosti zvýšené péče při zprostředkování zaměstnání a míry nezaměstnanosti.
- (4) Při bodovém hodnocení příslušný orgán postupuje tak, že
- a) započte v případě osoby, která byla hlášena na území České republiky k pobytu podle zvláštního právního předpisu⁹⁾ po dobu
 1. od 1 do 3 let, 2 body,
 2. od 3 do 6 let, 4 body,
 3. od 6 do 8 let, 6 bodů,
 4. 8 nebo více let, 8 bodů,

- b) započte v případě osoby, která byla poplatníkem pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, nebo která se na území České republiky soustavně připravuje na budoucí povolání²⁵⁾ po dobu
 1. 12 až 24 měsíců, 4 body,
 2. 25 až 36 měsíců, 8 bodů,
 3. 37 až 48 měsíců, 12 bodů,
 4. 49 až 60 měsíců, 16 bodů,
 - c) započte v případě osoby, která
 1. nemá kvalifikaci, 0 bodů,
 2. má střední vzdělání, 2 body,
 3. má vyšší odborné vzdělání, 4 body,
 4. má vysokoškolské vzdělání, 6 bodů,
 - d) započte osobě, které by při zprostředkování zaměstnání nebyla věnována zvýšená péče podle zvláštního právního předpisu²⁶⁾, 4 body,
 - e) započte osobě, která je hlášena k pobytu podle zvláštního právního předpisu⁹⁾ v okrese, v němž míra nezaměstnanosti v kalendářním měsíci předcházejícím dni podání žádosti podle údajů zveřejněných ministerstvem způsobem umožňujícím dálkový přístup
 1. přesáhla o více než 10 % průměrnou míru nezaměstnanosti v České republice, 0 bodů,
 2. přesáhla o méně než 10 % průměrnou míru nezaměstnanosti v České republice, 2 body,
 3. byla vyšší než 50 % průměrné míry nezaměstnanosti v České republice a nepřesáhla hodnotu průměrné míry nezaměstnanosti v České republice, 4 body,
 4. byla nižší než 50 % průměrné míry nezaměstnanosti v České republice, 6 bodů.
- (5) Za neodůvodnitelnou zátěž systému se vždy považuje osoba, jejíž bodové ohodnocení činí 10 nebo méně bodů. Za neodůvodnitelnou zátěž systému se vždy nepovažuje osoba, jejíž bodové ohodnocení činí 20 nebo více bodů.
 - (6) V případě, že bodové ohodnocení osoby činí více než 10 bodů a nedosahuje 20 bodů, příslušný orgán rozhodne, zda jde o osobu, která je neodůvodnitelnou zátěží systému. Při tomto rozhodování se přihlíží k vazbám této osoby na osoby blízké²⁷⁾, které pobývají v České republice, a dále se přihlíží k tomu, zda se jedná jen o dočasné obtíže, a zda poskytnutím dávek této osobě nedojde k neúměrnému zatížení systému pomoci v hmotné nouzi.
 - (7) Příslušný orgán je oprávněn posoudit, zda je osoba neodůvodnitelnou zátěží systému, též opětovně poté, kdy došlo u posuzované osoby ke změně jejích sociálních poměrů.
 - (8) Správní úřady, orgány sociálního zabezpečení, Policie České republiky, obce a zaměstnavatelé osob uvedených v odstavci 1 jsou povinni na výzvu příslušného orgánu sdělit údaje potřebné k posouzení, zda osoba je neodůvodnitelnou zátěží systému. Pokud příslušný orgán oznámí Ministerstvu vnitra, že je osoba neodůvodnitelnou zátěží systému²⁸⁾, je Ministerstvo vnitra povinna příslušnému orgánu sdělit ukončení přechodného pobytu této osoby podle zvláštního právního předpisu⁹⁾. Ministerstvo vnitra neprodleně sdělí na žádost příslušnému orgánu, zda osobě, která žádá o přiznání dávky nebo které je tato dávka poskytována, byl ukončen podle zvláštního právního předpisu⁹⁾ pobyt na území České republiky.

§ 18

Nezaopatřené dítě

Nezaopatřenost dítěte se posuzuje podle zákona o státní sociální podpoře³⁰⁾.

ČÁST TŘETÍ

DÁVKY

HLAVA III

MIMOŘÁDNÁ OKAMŽITÁ POMOC

§ 36

Podmínky nároku na mimořádnou okamžitou pomoc

- (1) Nárok na mimořádnou okamžitou pomoc má
 - a) osoba uvedená v § 2 odst. 2,
 - b) osoba uvedená v § 2 odst. 3 a 4, pokud je považována za osobu v hmotné nouzi,
 - c) osoba uvedená v § 2 odst. 5, pokud je považována za osobu v hmotné nouzi.
- (2) Pro účely poskytování mimořádné okamžité pomoci osobě uvedené v § 2 odst. 2 a 5 se tato osoba posuzuje bez společně posuzovaných osob. Pro účely poskytování mimořádné okamžité pomoci osobě uvedené v § 2 odst. 4 písm. a) může orgán pomoci v hmotné nouzi určit, že se tato osoba posuzuje bez společně posuzovaných osob, pokud společné posuzování není možné po osobě spravedlivě požadovat. Mimořádnou okamžitou pomoc lze poskytnout pouze jedné z osob společně posuzovaných.

§ 37

Výše mimořádné okamžité pomoci

Výše mimořádné okamžité pomoci osobě uvedené

- a) v § 2 odst. 2 se stanoví k doplnění příjmu do výše existenčního minima osoby, která není nezaopatřeným dítětem, a u nezaopatřeného dítěte do výše jeho životního minima,
- b) v § 2 odst. 3 písm. a) se stanoví s přihlédnutím k majetkovým poměrům a příjmové situaci osoby až do patnáctinásobku částky životního minima jednotlivce³⁵⁾; v § 2 odst. 3 písm. b) se stanoví s přihlédnutím k majetkovým poměrům a příjmové situaci osoby tak, aby součet dávek poskytnutých osobě z tohoto důvodu nepřekročil čtyřicetinásobek částky životního minima jednotlivce³⁵⁾ v rámci 12 kalendářních měsíců po sobě jdoucích,
- c) v § 2 odst. 4 písm. a) se stanoví s přihlédnutím k majetkovým poměrům a příjmové situaci osoby až do výše jednorázového výdaje,
- d) v § 2 odst. 4 písm. b) nebo c) se stanoví až do výše nákladů uvedených v § 2 odst. 4 písm. b) nebo c), s tím, že součet dávek poskytnutých podle každého z těchto ustanovení nesmí v rámci kalendářního roku překročit desetinásobek životního minima jednotlivce³⁵⁾,

- e) v § 2 odst. 5 se stanoví jednorázově až do výše 1 000 Kč s ohledem na okamžité nezbytné potřeby; celková výše mimořádné okamžité pomoci se stanoví s přihlédnutím k úložnému a k prostředkům, které obdrží osoba při propuštění ze školského zařízení pro výkon ústavní a ochranné výchovy. Součet dávek poskytnutých podle tohoto ustanovení nesmí v rámci jednoho kalendářního roku překročit čtyřnásobek životního minima jednotlivce³⁵).

ČÁST ČTVRTÁ

SPOLEČNÁ USTANOVENÍ O DÁVKÁCH

§ 38

Nárok na dávku a její výplatu

- (1) Nárok na mimořádnou okamžitou pomoc vzniká dnem, kdy ji příslušný orgán pomoci v hmotné nouzi přizná.
- (2) Podmínkou nároku na výplatu dávky je písemný souhlas oprávněné osoby a společně s ní posuzovaných osob s tím, aby státní orgány a další právnické osoby a fyzické osoby sdělily orgánům pomoci v hmotné nouzi, pokud o dávce rozhodují, vyplácí ji nebo kontrolují, výši příjmu těchto osob, sociální a majetkové poměry těchto osob, náklady na bydlení, skutečnosti prokazující nezaopatřenost dítěte, nepříznivý zdravotní stav a další údaje, které tvoří náležitosti žádosti podle § 72, a to v rozsahu potřebném pro rozhodování o dávce, její výši a výplatě.

§ 40

Příjemce a zvláštní příjemce

- (1) Příjemcem dávky je ten, komu byla dávka přiznána.
- (2) Orgán pomoci v hmotné nouzi ustanoví zvláštního příjemce vždy v případech, kdyby se výplatou dávky příjemci zřejmě nedosáhlo účelu, kterému má dávka sloužit, nebo kdyby tím byly poškozeny zájmy osob, v jejichž prospěch je příjemce dávky povinen dávku používat, nebo nemůže-li příjemce výplatu přijímat anebo kdyby hrozila ztráta bydlení příjemce a s ním společně posuzovaných osob. Orgán pomoci v hmotné nouzi může namísto příjemce uvedeného v odstavci 1 ustanovit zvláštního příjemce i z dalších vážných důvodů. Souhlas příjemce s ustanovením zvláštního příjemce se vyžaduje jen v případě, že příjemce nemůže výplatu přijímat; to neplatí, pokud příjemce vzhledem ke svému zdravotnímu stavu nemůže podat vyjádření k ustanovení zvláštního příjemce.
- (3) Příjemce a zvláštní příjemce jsou povinni dávku použít ve prospěch osoby nebo společně posuzovaných osob, kterým byla dávka přiznána.
- (4) Zvláštní příjemce ustanovený příjemci, který nemůže výplatu přijímat, je povinen používat dávku podle pokynů příjemce.
- (5) Orgán pomoci v hmotné nouzi může ustanovit zvláštním příjemcem jen fyzickou nebo právnickou osobu, která s ustanovením souhlasí.

§ 42

Formy poskytování dávek

Mimořádná okamžitá pomoc se poskytuje v peněžní nebo věcné formě, popřípadě v obou těchto formách.

§ 43

Výplata dávek

- (1) Mimořádná okamžitá pomoc se vyplátí bezodkladně.
- (2) Dávka se vyplácí v české měně převodem na platební účet určený oprávněnou osobou, jiným příjemcem dávky nebo zvláštním příjemcem dávky, v hotovosti, poštovním poukazem, prostřednictvím poukázky na hmotnou pomoc v zařízení poskytujícím sociální služby, prostřednictvím poukázky opravňující k nákupu zboží ve stanovené hodnotě nebo poukázky na přímý odběr zboží ve stanovené hodnotě nebo přímou úhradou částek, k jejichž úhradě je příjemce dávky nebo osoba společně posuzovaná v hmotné nouzi zavázána.
- (3) Způsob výplaty určuje plátce dávky tak, že bere v úvahu schopnosti a možnosti osoby v hmotné nouzi s dávkou v hmotné nouzi hospodařit a využít dávku k účelu, ke kterému je určena. Způsob výplaty
 - a) mimořádné okamžité pomoci přiznané z důvodu uvedeného v § 2 odst. 2 může určit plátce dávky tak, že nejméně 35 % a nejvýše 65 % přiznané dávky bude poskytnuto využitím poukázky opravňující k nákupu zboží ve stanovené hodnotě,
 - b) mimořádné okamžité pomoci přiznané z důvodu uvedeného v § 2 odst. 4 určí plátce dávky jako způsob výplaty využitím přímé úhrady výdaje nebo nákladu, který je důvodem pro přiznání mimořádné okamžité pomoci, nebo využitím poukázky na přímý odběr zboží ve stanovené hodnotě; hotovostní způsob výplaty může u mimořádné okamžité pomoci přiznané z důvodu uvedeného v § 2 odst. 4 určit plátce dávky pouze v případě, nelze-li využít těchto způsobů výplaty, nebo pokud plátce dávky dospěje v odůvodněném případě k závěru, že je důvodné poskytnutí dávky tímto způsobem.

§ 46

Přechod nároku na dávky při úmrtí žadatele nebo příjemce

- (1) Zemře-li žadatel o dávku před vydáním rozhodnutí o této žádosti, stává se účastníkem řízení o dávce osoba, která je nejstarší z osob společně posuzovaných se žadatelem podle § 2 odst. 1, nedohodnou-li se společně posuzované osoby jinak.
- (2) Byla-li dávka přiznána před smrtí příjemce, vyplátí se splatné částky, které nebyly vyplaceny do dne smrti příjemce, osobě, která je nejstarší z osob společně posuzovaných s příjemcem podle § 2 odst. 1, nedohodnou-li se společně posuzované osoby jinak. Za okolností uvedených ve větě první přechází nárok na dávku po vyplacení splatných částek na nejstarší z osob společně posuzovaných se zemřelým příjemcem, pokud s tím tato osoba souhlasí.
- (3) Nároky na dávky nejsou předmětem dědictví.
- (4) Není-li osob společně posuzovaných podle § 2 odst. 1 se zemřelým příjemcem nebo žadatelem, nárok na dávku nebo její výplatu zaniká.

§ 48

Postoupení a srážky

- (1) Nároky na dávky nemohou být postoupeny.
- (2) Nároky na dávky nelze dát do zástavy.
- (3) Dávky nemohou být předmětem dohody o srážkách.
- (4) Dávky nepodléhají výkonu rozhodnutí, není-li dále stanoveno jinak.

§ 49

Povinnosti a odpovědnost žadatele, příjemce dávky a osoby společně posuzované

- (1) Žadatel o dávku, příjemce i společně posuzované osoby jsou povinni
 - a) osvědčit skutečnosti rozhodné pro nárok na dávku, na její výši nebo výplatu a na výzvu se osobně dostavit k příslušnému orgánu pomoci v hmotné nouzi, nebrání-li tomu těžko překonatelné překážky, zejména zdravotní stav,
 - b) podrobit se vyšetření zdravotního stavu pro účely posouzení invalidity třetího stupně, lékařem plnícím úkoly Institutu posuzování zdravotního stavu, vyšetření zdravotního stavu poskytovatelem zdravotních služeb určeném Institutem posuzování zdravotního stavu anebo jinému odbornému vyšetření, předložit určenému poskytovateli zdravotních služeb lékařské nálezy ošetřujících lékařů, které jim byly vydány, sdělit a doložit další údaje, které jsou významné pro vypracování posudku, nebo poskytnout jinou součinnost, která je potřebná k vypracování posudku, jsou-li k tomu Institutem posuzování zdravotního stavu vyzváni, a to ve lhůtě, kterou Institut posuzování zdravotního stavu určí²⁹⁾.
- (2) Příjemce dávky je povinen
 - a) písemně oznámit orgánu pomoci v hmotné nouzi, že dávka nebyla využita k účelu, ke kterému byla poskytnuta, a to do 8 dnů ode dne, kdy se o této skutečnosti dozvěděl,
 - b) vyhovět výzvě orgánu pomoci v hmotné nouzi, aby osvědčil skutečnosti rozhodné pro nárok na dávku, její výši nebo výplatu, a to ve lhůtě do 8 dnů ode dne doručení výzvy, neurčil-li orgán pomoci v hmotné nouzi delší lhůtu.
- (3) Osoba společně posuzovaná je povinna v souvislosti s řízením o dávce
 - a) osvědčit skutečnosti rozhodné pro nárok na dávku, její výši nebo výplatu,
 - b) písemně ohlásit orgánu pomoci v hmotné nouzi změny ve skutečnostech, které osvědčila podle písmene a).
- (4) Osoba společně posuzovaná je povinna splnit povinnosti uvedené v odstavci 3 na požádání příjemce. Pokud osoba společně posuzovaná odmítne splnit povinnosti uvedené v odstavci 3, je orgán pomoci v hmotné nouzi povinen vyzvat společně posuzovanou osobu, aby tyto povinnosti splnila do 8 dnů ode dne vyzvání; orgán pomoci v hmotné nouzi může s osobou společně posuzovanou dohodnout pro splnění uvedených povinností dobu delší než 8 dnů. Povinnost uloženou v odstavci 3 písm. b) je osoba společně posuzovaná povinna splnit do 8 dnů ode dne, kdy ke změně skutečností došlo.
- (5) Nesplní-li osoba uvedená v odstavcích 1 až 4 ve lhůtě stanovené příslušným orgánem povinnosti uvedené v odstavcích 1 až 4, může být po předchozím upozornění žádost o dávku zamítnuta.

- (6) Orgán pomoci v hmotné nouzi, který o dávce rozhoduje nebo ji vyplácí, v případě, že je příslušný k rozhodování ve věcech hmotné nouze, může žadateli, příjemci nebo společně posuzované osobě uložit pořádkovou pokutu až do 10 000 Kč za porušení povinností uvedených v odstavcích 1 až 4. Pokutu nelze uložit, jestliže příjemci nebo společně posuzované osobě vznikla pro nesplnění uvedených povinností povinnost uhradit přeplatek na dávce.

§ 50

Povinnosti státních orgánů, obcí, krajů a dalších osob

- (1) Státní orgány, obce a kraje a jejich orgány, další právnické a fyzické osoby, s výjimkou příjemců dávek a osob společně posuzovaných (dále jen „povinná osoba“), sdělují na výzvu příslušného orgánu pomoci v hmotné nouzi, který o dávce rozhoduje, bezodkladně a bezplatně údaje rozhodné pro nárok na dávku, její výši nebo výplatu; jde-li však o údaje týkající se zdravotního stavu vyžádané orgánem pomoci v hmotné nouzi, platí o úhradě zdravotních služeb poskytnutých poskytovateli zdravotních služeb zvláštní právní předpisy¹⁸). Údaji rozhodnými pro nárok na dávku, její výši nebo výplatu se rozumí údaje o výši příjmu osob, údaje o skutečnostech prokazujících nezaopatřenost dítěte, údaje o nepříznivém zdravotním stavu osob, údaje o bytové situaci osob shromážděné v souvislosti s postupy podle zákona o podpoře bydlení a další údaje nezbytné pro zjištění, zda jsou plněny podmínky stanovené tímto zákonem.
- (2) Jestliže povinné osoby mohou sdělit údaje rozhodné podle tohoto zákona pro nárok na dávku, její výši nebo výplatu jen za podmínky, že byly pro sdělení takových údajů zbaveny mlčenlivosti, má se za to, že jsou pro případ uvedených údajů mlčenlivosti zbaveny, jestliže jim krajská pobočka Úřadu práce písemně sdělila, že osoba, jíž se takové údaje týkají, dala podle § 38 odst. 2 písemný souhlas k tomu, aby státní orgány a další právnické a fyzické osoby sdělily krajské pobočce Úřadu práce uvedené údaje.

§ 50a

Povinnosti peněžních ústavů

- (1) Banky, pobočky zahraničních bank, spořitelní a úvěrní družstva, instituce elektronických peněz, pobočky zahraničních institucí elektronických peněz, vydavatelé elektronických peněz malého rozsahu, platební instituce, pobočky zahraničních platebních institucí a poskytovatelé platebních služeb malého rozsahu (dále jen „peněžní ústav“) jsou povinni sdělit orgánu pomoci v hmotné nouzi na jeho písemnou žádost údaje o číslech účtů žadatele o dávku, příjemce dávky i společně posuzovaných osob nebo jeho jiných jedinečných identifikátorech, jakož i o jejich stavu a změnách.
- (2) Orgán pomoci v hmotné nouzi požádá peněžní ústav o součinnost elektronicky datovým souborem a peněžní ústav součinnost elektronicky datovým souborem poskytne podle specifikace komunikace mezi orgánem státní sociální pomoci a peněžním ústavem a ve formátu, s obsahem a strukturou datové zprávy, které stanoví ministerstvo vyhláškou. Peněžní ústav není povinen poskytnout orgánu pomoci v hmotné nouzi součinnost, není-li žádost o součinnost podána elektronicky datovým souborem nebo nemá-li stanovené obsahové náležitosti anebo nemá-li datový soubor stanovený formát nebo strukturu. Prováděcí právní předpis stanoví formát a strukturu tohoto datového souboru a obsahové náležitosti žádosti o součinnost. Věty první a druhá se nepoužijí, týká-li se součinnost údajů o mzdě nebo jiném příjmu vypláceném peněžním ústavem nebo srážek prováděných z tohoto příjmu.

§ 50b

- (1) Jestliže je podle § 50 odst. 1 vyzván zaměstnavatel k doručení potvrzení o výši rozhodného příjmu uvedeného v § 9 odst. 1 písm. a) oprávněné osoby nebo osoby s ní společně posuzované v rozhodném období, je povinen doručit toto potvrzení orgánu pomoci v hmotné nouzi do 8 dnů ode dne doručení výzvy, neurčil-li orgán pomoci v hmotné nouzi delší lhůtu. Má-li zaměstnavatel zpřístupněnou datovou schránku, je povinen potvrzení o výši rozhodného příjmu doručit pouze dálkovým přístupem datovou zprávou do datové schránky určené orgánem pomoci v hmotné nouzi nebo využitím informačního systému. Zaměstnavatel je povinen doručit potvrzení podle věty druhé podle specifikace komunikace mezi orgánem pomoci v hmotné nouzi a zaměstnavatelem a ve formátu, s obsahem a strukturou datové zprávy, které stanoví prováděcí právní předpis. Nesplňuje-li potvrzení o výši příjmu tyto podmínky, nepřihlíží se k němu; orgán pomoci v hmotné nouzi je povinen upozornit zaměstnavatele, který mu doručil potvrzení o výši příjmu, které nesplňuje tyto podmínky, na tuto skutečnost a na to, že se k tomuto potvrzení nepřihlíží. Věty první, druhá a čtvrtá se vztahují i na dodavatele plynu nebo elektřiny, je-li vyzván k doručení potvrzení o výši nákladů za plyn nebo elektřinu, které v rozhodném období zaplatila oprávněná osoba nebo osoba společně s ní posuzovaná, anebo potvrzení o výši přeplatku na nákladech za plyn nebo elektřinu, který byl v rozhodném období těmito osobám vrácen. Dodavatel plynu nebo elektřiny je povinen doručit potvrzení podle věty páté podle specifikace komunikace mezi orgánem pomoci v hmotné nouzi a dodavatelem plynu nebo elektřiny a ve formátu, s obsahem a strukturou datové zprávy, které stanoví prováděcí právní předpis.
- (2) Ministerstvo může s povinnou osobou uzavřít dohodu, na jejímž základě budou orgány pomoci v hmotné nouzi činit výzvy podle § 50 odst. 1 a povinná osoba bude sdělovat rozhodné údaje výhradně prostřednictvím informačního systému. Výzva orgánu pomoci v hmotné nouzi ke sdělení rozhodných údajů učiněná prostřednictvím informačního systému je doručena okamžikem, kdy se do informačního systému přihlásí povinná osoba. Za přihlášení povinné osoby do informačního systému se považuje i automatizovaný přístup povinné osoby do informačního systému technickými prostředky bez účasti fyzické osoby. Nepřihlásí-li se do informačního systému povinná osoba ve lhůtě 3 dnů od učinění výzvy, považuje se tato výzva za doručenou posledním dnem této lhůty. Lhůta pro splnění povinnosti povinné osoby činí 8 dnů ode dne doručení výzvy prostřednictvím informačního systému, neurčil-li orgán pomoci v hmotné nouzi delší lhůtu. Dohoda podle věty první musí obsahovat
 - a) specifikaci, formát a strukturu výzev a sdělovaných údajů,
 - b) způsob přihlašování a jeho zaznamenávání a ověřování v rámci informačního systému.

§ 51

Přeplatky

- (1) Jestliže příjemce dávky přijímal dávku, ačkoliv musel z okolností předpokládat, že tato dávka byla vyplacena neprávem nebo ve vyšší částce, než náležela, nebo jestliže dávka byla přiznána nebo její výše stanovena na základě nepravdivých, neúplných nebo zkreslených údajů, sdělených příjemcem, je povinen částky neprávem přijaté vrátit.
- (2) Jestliže osoba společně posuzovaná s příjemcem dávky způsobila, že dávka byla poskytována neprávem, ačkoliv to musela z okolností předpokládat, je povinna neoprávněně poskytnuté částky vrátit.

- (3) Jestliže osoba nevyužije mimořádnou okamžitou pomoc k účelu, pro který byla určena, popřípadě využije pouze její část, jedná se o přeplatek a osoba je povinna mimořádnou okamžitou pomoc, popřípadě její část, vrátit orgánu pomoci v hmotné nouzi.
- (4) Jestliže přeplatek na dávce způsobily osoby uvedené v odstavcích 1 až 3 společně, odpovídají orgánu pomoci v hmotné nouzi, který dávku vyplatil, za vrácení přeplatku na dávce společně a nerozdílně.
- (5) Povinnost vrátit přeplatek nevzniká, jestliže tento přeplatek na dávce nepřesahuje částku 300 Kč.
- (6) O povinnosti vrátit dávku nebo její část podle odstavců 1 až 4 rozhoduje orgán pomoci v hmotné nouzi, který dávku vyplatil. Toto rozhodnutí lze vydat nejpozději do 5 let ode dne, kdy byla dávka vyplacena. Tato lhůta se nevztahuje na možnost vydání nového rozhodnutí v téže věci.

§ 52

Informační systém pomoci v hmotné nouzi

- (1) Orgány pomoci v hmotné nouzi jsou oprávněny zpracovávat údaje potřebné pro rozhodování o dávkách a jejich výplatu včetně osobních údajů, a to v elektronické podobě způsobem umožňujícím dálkový přístup a zároveň zajišťujícím ochranu osobních údajů³⁶).
- (2) Ministerstvo je správcem informačního systému pomoci v hmotné nouzi, který obsahuje údaje o dávkách a jejich výši, o poživatelích těchto dávek a žadatelích o tyto dávky a osobách s nimi společně posuzovaných. Údaje z tohoto informačního systému sděluje ostatním orgánům pomoci v hmotné nouzi v souvislosti s řízením o dávkách, a to v rozsahu nezbytném pro řízení o dávkách.
- (3) Ministerstvo zajišťuje pro provádění zákona na vlastní náklady aplikační program automatizovaného zpracování údajů potřebný pro rozhodování o dávkách, jejich výplatu a jejich kontrolu, včetně jeho aktualizací, a poskytuje tento program bezplatně orgánům pomoci v hmotné nouzi. Orgány pomoci v hmotné nouzi jsou povinny při řízení o dávkách, při jejich výplatě a kontrole tento program používat.
- (4) Orgány pomoci v hmotné nouzi jsou povinny zajistit uložení všech údajů z informačního systému pomoci v hmotné nouzi, které byly získány na základě zpracování údajů o hmotné nouzi (odstavec 2), a všech písemností a spisů týkajících se pravomocně ukončených správních řízení o dávkách po dobu 15 kalendářních let následujících po kalendářním roce, v němž došlo k pravomocnému ukončení takového správního řízení nebo k poslednímu uložení údajů do informačního systému. Pro účely tohoto zákona se písemností a spisem rozumí spis a písemnost podle zvláštního právního předpisu.
- (5) Veškeré údaje, které jsou vedeny v informačním systému pomoci v hmotné nouzi, jsou součástí Jednotného informačního systému práce a sociálních věcí⁶⁶).

§ 54

- (1) Krajské pobočky Úřadu práce vybírají neprávem poskytnuté dávky a dávky poskytnuté v nesprávné výši a v individuálních případech rozhodují o prominutí povinnosti vrátit tyto dávky. Rozhodnout o prominutí povinnosti vrátit částky vyšší než 10 000 Kč však mohou jen s předchozím souhlasem ministerstva.
- (2) Vracené prostředky podle odstavce 1 jsou příjmem státního rozpočtu v případě jejich vrácení v jiném roce, než v roce poskytnutí. Tyto prostředky je povinen orgán, který je vybral, bezodkladně odvést do státního rozpočtu. Vracené prostředky, k jejichž vrácení došlo v roce jejich poskytnu-

tí ze státního rozpočtu, se použijí ke stejnému účelu v tomtéž roce, popřípadě se stávají předmětem finančního vypořádání vztahů se státním rozpočtem.

- (3) Vymáhání neoprávněně vyplacených dávek provádí příslušný celní úřad. Částky vymožené podle věty první jsou příjmem státního rozpočtu.

§ 55

Mlčenlivost

- (1) Zaměstnanci orgánů pomoci v hmotné nouzi, zaměstnanci státu, zaměstnanci městské části hlavního města Prahy určené Statutem hlavního města Prahy zařazení do úřadu městské části, zaměstnanci krajů a zaměstnanci hlavního města Prahy zařazení do Magistrátu hlavního města Prahy jsou povinni zachovávat mlčenlivost o skutečnostech, se kterými se seznámili při rozhodování o dávkách nebo v přímé souvislosti s ním, pokud se dále nestanoví jinak. Tato povinnost trvá i po skončení pracovního vztahu. Povinnosti zachovávat mlčenlivost mohou být zaměstnanci uvedených orgánů zproštěni pouze tím, v jehož zájmu tuto povinnost mají, a to písemně s uvedením rozsahu a účelu.
- (2) Údaje týkající se příjemců dávky, společně posuzovaných osob, státních orgánů nebo dalších fyzických nebo právnických osob, které se orgány uvedené v odstavci 1 při své činnosti dozvědí, sdělují jiným subjektům, jen stanoví-li tak zvláštní právní předpis⁴⁰⁾ nebo tento zákon; jinak mohou tyto údaje sdělit jiným subjektům jen se souhlasem příjemce dávky, společně posuzované osoby, státního orgánu nebo dalších fyzických nebo právnických osob.
- (3) Orgány uvedené v odstavci 1 jsou povinny na žádost poskytovat
 - a) orgánům sociálního zabezpečení⁴¹⁾ údaje potřebné pro provádění důchodového pojištění a orgánům nemocenského pojištění⁶⁷⁾ údaje potřebné pro provádění nemocenského pojištění; těmto orgánům sdělují rovněž údaje potřebné pro plnění úkolů vyplývajících z práva Evropské unie a plnění úkolů vyplývajících z mezinárodních smluv v oblasti důchodového pojištění a nemocenského pojištění,
 - b) ministerstvu, krajským pobočkám Úřadu práce, obecním úřadům, krajským úřadům a Úřadu pro mezinárodněprávní ochranu dětí údaje potřebné pro účely sociálně-právní ochrany dětí⁴²⁾,
 - c) správcům daně z příjmů⁴³⁾ údaje potřebné k vyměření a vymáhání daní,
 - d) zdravotním pojišťovnám⁴⁴⁾ údaje potřebné pro stanovení pojistného na veřejné zdravotní pojištění,
 - e) krajským pobočkám Úřadu práce⁴⁵⁾ údaje potřebné pro nároky vyplývající z právních předpisů o zaměstnanosti,
 - f) orgánům činným v trestním řízení⁴⁶⁾ údaje potřebné pro trestní řízení,
 - g) soudům a správním orgánům údaje potřebné pro soudní řízení a správní řízení,
 - h) orgánům oprávněným podle zvláštního právního předpisu⁴⁷⁾ ke kontrole činností orgánů uvedených v odstavci 1 údaje potřebné k provádění této kontroly,
 - i) Českému statistickému úřadu údaje potřebné pro vedení statistických registrů, s výjimkou údajů týkajících se jednotlivých osob,
 - j) Ministerstvu financí údaje potřebné pro vedení rejstříku fyzických osob vyloučených z účasti na hazardních hrách podle zákona upravujícího hazardní hry.

- (4) Krajské pobočky Úřadu práce jsou povinny
- a) ministerstvu poskytovat informace v případech vyřizování stížností a zobecněné informace a souhrnné údaje, s výjimkou jmenných údajů, které orgán pomoci v hmotné nouzi získá při své činnosti; tím není dotčena povinnost podle odstavce 1,
 - b) na žádost poskytovat orgánům oprávněným podle zvláštního právního předpisu⁴⁷⁾ ke kontrole činnosti orgánů pomoci v hmotné nouzi informace potřebné k provádění této kontroly,
 - c) na žádost osoby, která je příjemcem dávky nebo společně s ním posuzovanou osobou, nebo zákonného zástupce anebo opatrovníka této osoby, vydat pro účely stanovené zvláštním právním předpisem⁴⁸⁾ potvrzení o tom, že daná osoba je příjemcem dávky nebo společně s ním posuzovanou osobou.
- (5) Povinnost mlčenlivosti stanovená v odstavcích 1 a 2 platí obdobně pro zaměstnance obcí zařazené do pověřených obecních úřadů a obecních úřadů obcí s rozšířenou působností a pro zaměstnance státu zařazené k výkonu práce v újezdních úřadech, jde-li o skutečnosti, s kterými se seznámili při výkonu činností sociální práce podle § 64 odst. 2. Pověřené obecní úřady, obecní úřady obcí s rozšířenou působností a újezdní úřady jsou povinny na žádost poskytovat orgánům pomoci v hmotné nouzi potřebné údaje pro účely rozhodování o dávkách a pro účely odvolacího řízení.
- (6) Zobecněné informace a souhrnné údaje, které ministerstvo a orgány pomoci v hmotné nouzi získají při své činnosti, mohou být bez uvedení konkrétních jmenných údajů využívány zaměstnanci těchto orgánů při vědecké, publikační a pedagogické činnosti nebo ministerstvem pro analytickou a koncepční činnost.

§ 56

Kontrolní činnost

- (1) Na kontrolu podkladů poskytovaných jinými státními orgány, obcemi a kraji a jejich orgány a dalšími právníky a fyzickými osobami a na kontrolu poskytování dávek se vztahují zvláštní právní předpisy o provádění kontroly⁴⁹⁾.
- (2) Zaměstnanci zařazení v orgánech pomoci v hmotné nouzi pověřeni provedením kontroly mají oprávnění kontrolovat u státních orgánů, obcí a krajů a jejich orgánů a dalších právnických nebo fyzických osob plnění povinností uložených v § 50. Jde-li o banky, týká se oprávnění kontrolovat podle věty první jen povinností, které banka plní podle § 50 jako zaměstnavatel osoby, jejíž údaje se pro nárok nebo výši dávky zjišťují.

Přestupky

§ 57

- (1) Zaměstnanec uvedený v § 55 odst. 1 nebo § 55 odst. 5 se dopustí přestupku tím, že poruší povinnost zachovávat mlčenlivost podle § 55 odst. 1 nebo § 55 odst. 5.
- (2) Fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že na výzvu podle § 50, § 50a nebo § 50b odst. 1 nesdělí údaje rozhodné pro nárok na dávku, její výši a výplatu, nebo údaje nesdělí ve stanovené lhůtě podle specifikace komunikace, ve formátu, s obsahem a strukturou datové zprávy stanovenými podle § 50a nebo 50b odst. 1.

- (3) Za přestupek podle odstavců 1 a 2 lze uložit pokutu do 10 000 Kč.

§ 58

- (1) Právnická osoba se dopustí přestupku tím, že na výzvu podle § 50, § 50a nebo § 50b odst. 1 nesdělí údaje rozhodné pro nárok na dávku, její výši a výplatu, nebo údaje nesdělí ve stanovené lhůtě podle specifikace komunikace, ve formátu, s obsahem a strukturou datové zprávy stanovenými podle § 50a nebo 50b odst. 1.
- (2) Za přestupek podle odstavce 1 lze uložit pokutu do 20 000 Kč.

§ 59

Přestupky uvedené v § 57 odst. 2 a § 58 odst. 1 projednávají příslušné orgány pomoci v hmotné nouzi, na jejichž výzvu nebyla povinnost splněna.

ČÁST PÁTÁ ORGANIZACE A ŘÍZENÍ

HLAVA I ORGANIZACE

§ 60

Ministerstvo

Ministerstvo

- a) řídí a kontroluje výkon státní správy v oblasti pomoci v hmotné nouzi,
- b) zabezpečuje jednotný postup pro řešení hmotné nouze na území České republiky,
- c) zabezpečuje jednotný aplikační program automatizovaného zpracování údajů potřebný pro rozhodování o dávkách, jejich výplatu a jejich kontrolu, včetně jeho aktualizací, a poskytuje tento program bezplatně orgánům pomoci v hmotné nouzi (§ 52 odst. 3),
- d) stanovuje jednotné tiskopisy žádostí o dávky a zveřejní je na internetu,
- e) je správcem informačního systému o dávkách a jejich výši.

§ 61

Krajská pobočka Úřadu práce

- (1) Krajská pobočka Úřadu práce
- a) rozhoduje o přiznání mimořádné okamžité pomoci a o její výši a provádí její výplatu,
 - b) poskytuje osobám informace vedoucí k řešení hmotné nouze nebo k jejímu předcházení; tyto informace cizinci s povoleným dlouhodobým pobytem na území České republiky za účelem výkonu zaměstnání vyžadujícího vysokou kvalifikaci podle jiného právního předpisu⁵⁷⁾ sdělí písemně,
 - c) posuzuje, zda se osoba uvedená v § 16 odst. 1 nestala neodůvodnitelnou zátěží systému,

- d) písemně sděluje Ministerstvu vnitra²⁸⁾ zjištění, že osoba uvedená v § 16 odst. 1 se stala neodůvodnitelnou zátěží systému,
 - e) spolupracuje zejména s orgány sociálně-právní ochrany dětí, povinnými osobami, orgány činnými v trestním řízení a soudy při uplatňování nároku dítěte na výživné a při vymáhání plnění vyživovací povinnosti,
 - f) písemně sděluje Ministerstvu vnitra⁵⁸⁾, že cizinec, kterému bylo vydáno povolení k dlouhodobému pobytu na území České republiky za účelem výkonu zaměstnání vyžadujícího vysokou kvalifikaci podle jiného právního předpisu⁵⁷⁾, podal žádost o mimořádnou okamžitou pomoc.
- (2) Krajská pobočka Úřadu práce dále
- a) vede evidenci osob vykonávajících veřejnou službu, která obsahuje jméno, popřípadě jména, příjmení, den, měsíc a rok narození a trvalý pobyt těchto osob, včetně informací o zahájení výkonu veřejné služby, o jejím ukončení a hodnocení, pokud se s obcemi nebo dalšími subjekty nedohodne jinak,
 - b) uděluje závazné pokyny při výkonu veřejné služby a zabezpečuje kontrolu výkonu veřejné služby, pokud se s obcemi nebo dalšími subjekty nedohodne jinak,
 - c) uzavírá smlouvu o výkonu veřejné služby s přihlédnutím k dosaženému vzdělání a profesní praxi, pokud se s obcemi nebo dalšími subjekty nedohodne jinak,
 - d) uzavírá pojistnou smlouvu kryjící odpovědnost za škodu na majetku nebo na zdraví, kterou osoba vykonávající veřejnou službu způsobí nebo která jí bude způsobena, pokud se s obcemi nebo dalšími subjekty nedohodne jinak,
 - e) uzavírá dohodu s obcí, že na jejím území může být veřejná služba vykonávána.
- (3) Krajská pobočka Úřadu práce může s obcí nebo dalšími subjekty uzavřít písemnou smlouvu o organizaci a výkonu veřejné služby obcí nebo dalšími subjekty.

HLAVA II

POVINNOSTI A OPRÁVNĚNÍ ORGÁNŮ POMOCI V HMOTNÉ NOUZI, POVĚŘENÝCH OBECNÍCH ÚŘADŮ, OBECNÍCH ÚŘADŮ OBCÍ S ROZŠÍŘENOU PŮSOBNOSTÍ A ÚJEZDNÍCH ÚŘADŮ A JEJICH ZAMĚSTNANCŮ

§ 63

- (1) Zaměstnanci orgánů pomoci v hmotné nouzi jsou na základě souhlasu žadatele o dávku, příjemce dávky a osob společně posuzovaných oprávnění v souvislosti s plněním úkolů podle tohoto zákona vstupovat do obydlí, v němž tyto osoby žijí, a to s cílem provádět sociální šetření, popřípadě šetření v místě pro vyhodnocení podmínek nároku na dávku. Oprávnění k této činnosti jsou povinni prokázat služebním průkazem společně se zvláštním oprávněním vydaným příslušným orgánem pomoci v hmotné nouzi jako doložkou služebního průkazu. Toto zvláštní oprávnění obsahuje označení účelu vydání, číslo služebního průkazu, jméno, popřípadě jména, a příjmení zaměstnance a identifikační údaje vydávajícího orgánu pomoci v hmotné nouzi. O sociálním šetření, popřípadě o šetření v místě pro vyhodnocení podmínek nároku na dávku podle věty první se vždy učiní záznam ve spise.

- (2) Pokud žadatel o dávku, příjemce dávky nebo osoba společně posuzovaná tím, že nedají souhlas se vstupem do obydlí, znemožní provedení sociálního šetření, popřípadě šetření v místě, k ověření skutečností rozhodných pro nárok na dávku nebo její výši, může jim být žádost o dávku zamítnuta.
- (3) Zaměstnanci obcí zařazení do pověřených obecních úřadů nebo obecních úřadů obcí s rozšířenou působností jako sociální pracovníci⁶⁹⁾ a zaměstnanci státu zařazení k výkonu práce v újezdských úřadech jako sociální pracovníci⁶⁹⁾ jsou na základě souhlasu osoby v hmotné nouzi a osob společně posuzovaných oprávněni v souvislosti s plněním úkolů podle tohoto zákona vstupovat do obydlí, v němž tyto osoby žijí, a to s cílem vykonávat činnosti sociální práce. Oprávnění k této činnosti jsou povinni prokázat průkazem vydaným příslušným úřadem; náležitosti průkazu stanoví prováděcí právní předpis.

§ 64

- (1) Zaměstnanci orgánů pomoci v hmotné nouzi jsou v souvislosti s poskytováním dávek povinni
 - a) chránit práva a zájmy osob v hmotné nouzi, přitom respektovat jejich důstojnost, soukromí a důvěrnost sdělení a zachovávat mlčenlivost, nestanoví-li tento zákon nebo zvláštní právní předpis jinak,
 - b) informovat každou osobu o možných postupech řešení hmotné nouze a zapojovat ji do řešení její situace a vést ji k vlastní odpovědnosti,
 - c) respektovat jedinečnost každé osoby bez ohledu na její původ, etnickou příslušnost, rasu či barvu pleti, mateřský jazyk, ekonomickou situaci, věk, zdravotní stav, sexuální orientaci, náboženské a politické přesvědčení, a to bez ohledu na skutečnost, jak se tato osoba podílí na životě společnosti,
 - d) vyhledávat aktivně osoby, které jsou ohroženy hmotnou nouzí, nebo se již ve stavu hmotné nouze nacházejí,
 - e) spolupracovat s obcí, v jejíž působnosti se bydlíště osoby v hmotné nouzi nachází.
- (2) Zaměstnanci obcí, kteří jsou zařazení do pověřených obecních úřadů a obecních úřadů obcí s rozšířenou působností jako sociální pracovníci⁶⁹⁾, a zaměstnanci státu, kteří jsou zařazení k výkonu práce v újezdských úřadech jako sociální pracovníci⁶⁹⁾, jsou dále povinni při řešení situace osob v hmotné nouzi,
 - a) shromažďovat a analyzovat údaje o osobách v hmotné nouzi, potřebné pro posouzení jejich situace,
 - b) dohodnout ve spolupráci s osobami v hmotné nouzi postup řešení jejich situace hmotné nouze,
 - c) používat při řešení situace hmotné nouze osoby metody a postupy, které jsou vhodné pro tyto osoby,
 - d) vést nezbytnou dokumentaci o metodách a postupech řešení situace hmotné nouze osob včetně zhodnocení při ukončení spolupráce s osobami v hmotné nouzi,
 - e) spolupracovat s dalšími zaměstnanci orgánu pomoci v hmotné nouzi při řešení situace osob v hmotné nouzi a umožňovat kontrolu použitých metod a postupů,
 - f) spolupracovat při řešení situace hmotné nouze osob s provozovateli sociálních služeb, s poradenskými zařízeními a organizacemi, které osobám v hmotné nouzi v obci pomáhají.

- (3) Zaměstnanci uvedení v odstavci 2 přitom spolupracují s příslušnou krajskou pobočkou Úřadu práce. Tito zaměstnanci jsou dále povinni v souvislosti s výkonem činností sociální práce vést Standardizovaný záznam sociálního pracovníka, který je součástí Jednotného informačního systému práce a sociálních věcí.

§ 65

Orgány pomoci v hmotné nouzi, pověřené obecní úřady, obecní úřady obcí s rozšířenou působností a újezdní úřady jsou povinny

- a) zabezpečit, aby jejich zaměstnanci při řešení hmotné nouze osoby dodržovali povinnosti uvedené v § 64,
- b) bezplatně si vzájemně poskytovat informace potřebné k rozhodování ve věci hmotné nouze,
- c) využívat pro řešení hmotné nouze informační systém pomoci v hmotné nouzi.

§ 65a

Na zajištění činností sociální práce, které jsou vykonávány v souvislosti s povinnostmi uvedenými v § 63 a 64, se pověřeným obcím a obcím s rozšířenou působností poskytuje příspěvek formou účelové dotace. Dotaci poskytuje ministerstvo podle zvláštního právního předpisu⁷⁷). Dotace ze státního rozpočtu je pověřeným obcím a obcím s rozšířenou působností poskytována prostřednictvím rozpočtu kraje; tato činnost krajů je činností vykonávanou v přenesené působnosti.

HLAVA III

ŘÍZENÍ

§ 67

Místní příslušnost

- (1) Místní příslušnost krajské pobočky Úřadu práce se řídí, pokud tento zákon nestanoví jinak,
 - a) místem, kde osoba bydlí nebo kde se skutečně zdržuje,
 - b) jestliže však k situaci, která vyžaduje poskytnutí mimořádné okamžité pomoci, došlo mimo správní obvod krajské pobočky Úřadu práce, kde osoba bydlí nebo kde se skutečně zdržuje, je místně příslušnou krajská pobočka Úřadu práce, v jejímž správním obvodu k této situaci došlo.
- (2) Místní příslušnost krajské pobočky Úřadu práce při postupu podle § 61 odst. 1 písm. c) a d) se řídí místem pobytu⁹) osoby uvedené v § 61 odst. 1 písm. c).

§ 68

Účastníci řízení

Osoby společně posuzované se žadatelem o dávku nebo jejím příjemcem (§ 2 odst. 1) jsou účastníky řízení o dávkách, jen jde-li o řízení o přeplatku na dávce, který měly tyto osoby způsobit samostatně, popřípadě společně se žadatelem o dávku.

§ 69

Zahájení řízení

- (1) Řízení o přiznání dávky se zahajuje na základě písemné žádosti osoby, není-li dále stanoveno jinak (§ 70), podané příslušnému orgánu pomoci v hmotné nouzi na tiskopisu předepsaném ministerstvem, nebo z moci úřední.
- (2) Byla-li uzavřena veřejnoprávní smlouva podle § 6a odst. 1, lze žádost podle odstavce 1 podat též v kterékoliv provozovně držitele poštovní licence. Řízení o žádosti je v případech uvedených ve větě první zahájeno dnem podání žádosti v provozovně držitele poštovní licence.

§ 70

Zastupování

- (1) Je-li nezletilá oprávněná osoba svěřena na základě rozhodnutí příslušného orgánu do péče jiné fyzické osoby, je oprávněna uplatnit nárok nezletilé oprávněné osoby a zastupuje ji v řízení o dávkách namísto zákonného zástupce tato fyzická osoba.
- (2) Je-li nezletilá oprávněná osoba v plném přímém zaopatření zařízení pro péči o děti nebo mládež, je oprávněno uplatnit nárok nezletilé oprávněné osoby a zastupuje tuto osobu v řízení o dávkách toto zařízení v případě, že zákonný zástupce nebo opatrovník nepožádal o dávku nejpozději do 2 měsíců ode dne, kdy mu byla zaslána písemná výzva krajské pobočky Úřadu práce, aby o dávku pro nezletilou osobu požádal, nebo v případě, kdy pobyt zákonného zástupce nebo opatrovníka není znám.

§ 71

Podání a jiné úkony

- (1) Byla-li uzavřena veřejnoprávní smlouva podle § 6a odst. 1, lze podání podle tohoto zákona činit též v kterékoliv provozovně držitele poštovní licence. Podání vůči příslušné krajské pobočce Úřadu práce je v případech uvedených ve větě první učiněno dnem, kdy bylo přijato v provozovně držitele poštovní licence.
- (2) Je-li podle tohoto zákona pro podání nebo jiný úkon předepsán tiskopis, lze podání nebo jiný úkon učinit též jako digitální úkon⁹¹⁾, pokud ministerstvo zveřejnilo příslušný tiskopis v elektronické podobě nebo elektronický formulář.

§ 72

Náležitosti žádosti

- (1) Žádost o dávku obsahuje kromě náležitostí stanovených správním řádem
 - a) skutečnosti prokazující nezaopatřenost dítěte, je-li to pro nárok na dávku nebo její výši potřebné,
 - b) prohlášení žadatele, že jeho celkové sociální a majetkové poměry jsou takové, že mu neumožňují překonat nepříznivou situaci vlastními silami,
 - c) určení, jakým způsobem by měla být dávka vyplacena.
- (2) Žádost o dávku dále obsahuje, posuzují-li se pro nárok na dávku spolu s žadatelem společně posuzované osoby,

- a) údaje o tom, kdo je společně posuzovanou osobou,
 - b) jméno, popřípadě jména, příjmení, datum narození, rodná čísla společně posuzovaných osob, rodinný stav a adresu místa jejich trvalého pobytu,
 - c) prohlášení společně s ním posuzovaných osob, že jejich celkové sociální a majetkové poměry jsou takové, že jim neumožňují překonat nepříznivou situaci vlastními silami.
- (3) Žádost o mimořádnou okamžitou pomoc dále obsahuje stručný popis vážné mimořádné události s uvedením účelu, ke kterému má být mimořádná okamžitá pomoc použita, nebo stručný popis okamžité (aktuální) životní situace.
- (4) Lze-li skutečnosti uvedené v odstavcích 1 a 2 ověřit z rozhodnutí příslušných orgánů⁵¹⁾ nebo z jiných dokladů, nevyžaduje se přiložení potvrzení.
- (5) Je-li žadatelem nebo osobou společně posuzovanou osoba, které nebylo přiděleno rodné číslo, uvede tato osoba číslo dokladu opravňujícího osobu k pobytu na území České republiky.
- (6) Není-li potvrzení o výši rozhodného příjmu uvedeného v § 9 odst. 1 písm. a) předloženo žadatelem o dávku, zjišťuje orgán pomoci v hmotné nouzi výši tohoto příjmu postupem podle § 50b odst. 1 věť první, druhé a čtvrté nebo § 50b odst. 2; nezjistí-li orgán pomoci v hmotné nouzi rozhodný příjem tímto postupem, vyzve k předložení potvrzení o výši příjmu žadatele o dávku.

§ 73

V řízení o dávkách podle tohoto zákona lze jako podklady pro vydání rozhodnutí použít záznamy na technických nosičích dat, mikrografické záznamy, tištěné produkty optického archivačního systému a tištěné nebo fotografické produkty jiné výpočetní techniky místo originálu listiny, podle jehož obsahu byly pořízeny. Orgán pomoci v hmotné nouzi vyzve osobu, která předložila kopii listiny, k předložení originálu nebo úředně ověřeného opisu nebo kopie listiny, má-li pochybnosti o pravosti předložené kopie.

§ 74

Vyjádření k podkladům pro rozhodnutí

- (1) Povinnost správního orgánu dát účastníku řízení před vydáním rozhodnutí možnost vyjádřit se k podkladům rozhodnutí neplatí, bude-li rozhodnutí vydáváno pouze na základě podkladů, které správnímu orgánu předložil tento účastník řízení nebo osoba s ním společně posuzovaná, nebo údajů, které jsou vedeny v Jednotném informačním systému práce a sociálních věcí nebo v evidenci podpory bydlení podle zákona o podpoře bydlení, anebo jedná-li se o situace uvedené v § 49 odst. 5.
- (2) V případech uvedených v odstavci 1 může být prvním úkonem správního orgánu v řízení vydání rozhodnutí ve věci, jedná-li se o řízení vedené z moci úřední.

§ 75

Vydávání rozhodnutí

Rozhodnutí se vydává jen v případě, že

- a) dávka nebyla přiznána nebo nebyla přiznána v požadovaném rozsahu,
- b) jde o přeplatek na dávce,
- c) jde o rozhodnutí podle § 16 odst. 6,

- d) jde o rozhodnutí podle § 76 odst. 3,
- e) jde o rozhodnutí o ustanovení zvláštního příjemce (§ 40 odst. 2),
- f) jde o rozhodnutí podle § 54 odst. 1.

§ 76

Oznámení a námitky

- (1) Rozhoduje-li orgán pomoci v hmotné nouzi o dávce v případech, kdy se nevydává rozhodnutí, je povinen žadateli doručit písemné oznámení o dávce a její výši. Písemné oznámení o dávce se nedoručuje do vlastních rukou.
- (2) Proti postupu uvedenému v odstavci 1 lze uplatnit do 15 dnů ode dne výplaty dávky po jejím přiznání námitky. K námitkám, které byly podány opožděně, se nepřihlíží.
- (3) Námitky se podávají písemně u příslušného orgánu pomoci v hmotné nouzi, který dávku přiznal. Orgán pomoci v hmotné nouzi vydá do 30 dnů ode dne, kdy mu námitky došly, rozhodnutí o dávce.

§ 77

Opravné prostředky

- (1) O odvolání proti rozhodnutí krajské pobočky Úřadu práce rozhoduje ministerstvo.
- (2) Odvolání proti rozhodnutí vydanému podle tohoto zákona nemá odkladný účinek.

§ 79

Náklady řízení

- (1) Náklady řízení o mimořádné okamžité pomoci nese stát.
- (2) Orgány pomoci v hmotné nouzi, účastníci řízení a osoby společně posuzované, nemají nárok na náhradu nákladů vzniklých v řízení o dávkách.

ČÁST ŠESTÁ

ZMOCŇOVACÍ A PŘECHODNÁ USTANOVENÍ

§ 80

Zmocňovací ustanovení

Ministerstvo vydá vyhlášku k provedení § 50a odst. 2, § 50b odst. 1 a § 63 odst. 3.

§ 81

Přechodná ustanovení

- (1) Řízení o žádostech o dávky sociální péče podle zákona č. 482/1991 Sb., o sociální potřebnosti, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „dávky sociální péče“) uplatněných přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, o nichž nebylo příslušným správním orgánem prvního stupně ke dni nabytí

účinnosti tohoto zákona rozhodnuto, dokončí orgán pomoci v hmotné nouzi, na nějž působnost podle tohoto zákona přešla. Při rozhodování o nároku a výši dávky sociální péče v řízení zahájeném a pravomocně neskončeném ke dni nabytí účinnosti tohoto zákona se od podání žádosti do 31. prosince 2006 postupuje podle dosavadních právních předpisů a od 1. ledna 2007 se postupuje podle tohoto zákona. Lhůty pro vydání správních rozhodnutí se v těchto případech prodlužují o 30 dnů.

- (2) Řízení o odvoláních proti rozhodnutím vydaným o dávkách sociální péče přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona dokončí příslušný odvolací orgán podle právních předpisů účinných před 1. lednem 2007.
- (3) Pokud byla dávka sociální péče pravomocně přiznána přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona a nárok na ni k tomuto dni trvá, příslušný orgán pomoci v hmotné nouzi, na nějž působnost podle tohoto zákona přešla, posoudí nárok na příspěvek na živobytí a jeho výši nejpozději do 30. dubna 2007, přičemž nárok na výplatu dávky sociální péče po tuto dobu nezaniká, pokud trvají podmínky stanovené podle právních předpisů účinných ke dni 31. prosince 2006. Zjistí-li se, že příspěvek na živobytí nenáleží, dávka sociální péče se odejme ode dne následujícího po období, za které již byla vyplacena. Zjistí-li se, že by příspěvek na živobytí náležel ve stejné částce, jako dosud vyplácená dávka sociální péče, anebo že by rozdíl mezi nimi byl menší než 100 Kč, pokračuje se beze změny ve výplatě dosavadní dávky sociální péče až do nejbližší zjištěné změny rozhodných skutečností. Zjistí-li se, že příspěvek na živobytí náleží v částce vyšší o 100 Kč a více než dosud poskytovaná dávka sociální péče, přizná se příspěvek na živobytí zpětně od 1. ledna 2007 a rozdíl mezi již vyplacenou dávkou sociální péče a příspěvkem na živobytí se doplatí. Zjistí-li se, že příspěvek na živobytí náleží v částce nižší o 100 Kč a více než dosud vyplácená dávka sociální péče, dávka sociální péče se odejme ode dne následujícího po období, za které již byla vyplacena, a od téhož dne se přizná příspěvek na živobytí.
- (4) Částky dlužného příspěvku na výživu dítěte podle § 5 zákona č. 482/1991 Sb., které nebyly do dne nabytí účinnosti tohoto zákona od povinné osoby vymoženy, se promlčují po uplynutí jednoho roku ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.
- (5) Při posuzování hmotné nouze osoby uvedené v § 3 odst. 1 písm. b) se do doby 12 měsíců, po kterou je tato osoba vedena v evidenci uchazečů o zaměstnání, nezapočítává doba vedení v evidenci uchazečů o zaměstnání přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.
- (6) Při posuzování částky živobytí osoby uvedené v § 31 se doba jednoho roku vedení v evidenci uchazečů o zaměstnání a současného pobírání příspěvku na živobytí počítá ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.
- (7) Náleží-li ke dni nabytí účinnosti tohoto zákona příspěvek při péči o blízkou nebo jinou osobu podle čl. II bodu 2 zákona č. 213/2002 Sb., kterým se mění zákon č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů, považuje se u příjemce tohoto příspěvku podmínka, že si osoba nemůže zvýšit příjem vlastní prací, za splněnou.

ČÁST SEDMÁ

ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

§ 82

Zrušovací ustanovení

Zrušuje se:

1. Zákon č. 482/1991 Sb., o sociální potřebnosti.
2. Zákon č. 165/1993 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon České národní rady č. 482/1991 Sb., o sociální potřebnosti, ve znění zákona č. 84/1993 Sb.
3. Zákon č. 134/1995 Sb., kterým se doplňuje zákon České národní rady č. 482/1991 Sb., o sociální potřebnosti, ve znění pozdějších předpisů.
4. Zákon č. 136/1996 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon České národní rady č. 482/1991 Sb., o sociální potřebnosti, ve znění pozdějších předpisů.
5. Zákon č. 280/2003 Sb., kterým se mění zákon č. 482/1991 Sb., o sociální potřebnosti, ve znění pozdějších předpisů.
6. Zákon č. 422/2003 Sb., kterým se mění zákon č. 482/1991 Sb., o sociální potřebnosti, ve znění pozdějších předpisů.

§ 83

Účinnost

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. ledna 2007.

Zaorálek v. r.

Klaus v. r.

Paroubek v. r.

- 1) Čl. 30 odst. 2 Listiny základních práv a svobod.
- 2) Zákon č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu.
- 3) § 25 odst. 5 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti.
- 5a) § 48 až 51 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách.
- 5b) § 52 zákona č. 108/2006 Sb.
- 7) Zákon č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů (zákon o evidenci obyvatel), ve znění pozdějších předpisů.
- 7a) Zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.
- 8) Zákon č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o azylu), ve znění pozdějších předpisů.
- 9) Zákon č. 326/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů.
- 10) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 492/2011 ze dne 5. dubna 2011 o volném pohybu pracovníků uvnitř Unie.
- 11) § 15a zákona č. 326/1999 Sb., ve znění zákona č. 217/2002 Sb.
- 11a) § 42c zákona č. 326/1999 Sb., ve znění zákona č. 161/2006 Sb.
- 13) § 4 odst. 6 zákona č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu, ve znění pozdějších předpisů.
- 14a) Například § 192 zákoníku práce.
- 15) Zákon o nemocenském pojištění.
- 16) § 7 a 8 zákona č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu.
- 17) § 36 a násl. zákona č. 117/1995 Sb.
- 18) Zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.
- 23) Zákon č. 151/1997 Sb., o oceňování majetku, ve znění pozdějších předpisů.
- 24) Zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů.
- 25) § 12 zákona č. 117/1995 Sb., ve znění pozdějších předpisů.
- 26) § 33 odst. 1 zákona č. 435/2004 Sb.
- 27) § 116 občanského zákoníku.
- 28) § 106 odst. 3 zákona č. 326/1999 Sb., ve znění zákona č. 112/2006 Sb.
- 29) § 8 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů.
- 30) § 11 a násl. zákona č. 117/1995 Sb.
- 33) § 717 občanského zákoníku.
- 33a) § 34 vyhlášky č. 182/1991 Sb., kterou se provádí zákon o sociálním zabezpečení a zákon České národní rady o působnosti orgánů České republiky v sociálním zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů.
- 35) § 2 zákona č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu.
- 36) Zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.
- 37) Zákon č. 133/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů.
- 38) Zákon č. 40/1993 Sb., o nabytí a pozbytí státního občanství České republiky, ve znění pozdějších předpisů.
- 39) § 13b zákona č. 133/2000 Sb., ve znění zákona č. 53/2004 Sb.
- 40) Například § 128 občanského soudního řádu, § 8 trestního řádu.

- ⁴¹⁾ § 3 odst. 3 zákona č. 582/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů.
- ⁴²⁾ Zákon č. 359/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů.
- ⁴³⁾ § 1 zákona č. 531/1990 Sb., o územních finančních orgánech, ve znění pozdějších předpisů.
- ⁴⁴⁾ § 1 zákona č. 551/1991 Sb., o Všeobecné zdravotní pojišťovně České republiky.
Zákon č. 280/1992 Sb., o resortních, oborových, podnikových a dalších zdravotních pojišťovnách, ve znění pozdějších předpisů.
- ⁴⁵⁾ § 7 zákona č. 435/2004 Sb.
- ⁴⁶⁾ § 12 trestního řádu.
- ⁴⁷⁾ § 3 zákona č. 166/1993 Sb., o Nejvyšším kontrolním úřadu, ve znění pozdějších předpisů.
- ⁴⁸⁾ Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění zákona č. 383/2005 Sb.
- ⁴⁹⁾ Například zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), ve znění pozdějších předpisů.
- ⁵¹⁾ Například § 8 odst. 1 zákona č. 582/1991 Sb.
- ⁵²⁾ Zákon č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, ve znění pozdějších předpisů.
- ⁵³⁾ Zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů.
- ⁵⁴⁾ Zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů.
- ⁵⁵⁾ § 12 až 16 zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů.
- ⁵⁶⁾ § 108 zákona č. 435/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů.
- ⁵⁷⁾ § 42i zákona č. 326/1999 Sb., ve znění zákona č. 427/2010 Sb.
- ⁵⁸⁾ § 106 odst. 3 zákona č. 326/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů.
- ⁵⁹⁾ § 1 zákona č. 359/1999 Sb.
- ⁶⁷⁾ § 81 odst. 2 a 3 zákona č. 187/2006 Sb.
- ⁶⁹⁾ § 109 a násl. zákona č. 108/2006 Sb., ve znění pozdějších předpisů.
- ⁷¹⁾ § 4 odst. 1 písm. d) zákona č. 110/2006 Sb., ve znění pozdějších předpisů.
- ⁷⁷⁾ Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů.
- ⁷⁸⁾ § 33 odst. 2 zákona č. 108/2006 Sb.
- ⁷⁹⁾ § 55 a násl. občanského zákoníku.
- ⁸⁰⁾ § 12 zákona č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích.
- ⁸⁰⁾ § 50b zákona č. 359/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů.
- ⁸¹⁾ § 2 odst. 1 písm. c) zákona č. 218/2003 Sb., o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže a o změně některých zákonů (zákon o soudnictví ve věcech mládeže), ve znění pozdějších předpisů.
- ⁸²⁾ § 40 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád.
- ⁸³⁾ § 182a odst. 1 písm. a) body 1 a 2 zákona č. 561/2004 Sb., ve znění zákona č. 178/2016 Sb.
- ⁸⁴⁾ § 182a odst. 1 písm. a) bod 3 zákona č. 561/2004 Sb., ve znění zákona č. 178/2016 Sb.
- ⁸⁵⁾ § 5 odst. 1 zákona č. 251/2016 Sb.
- ⁸⁶⁾ § 7 odst. 1 a 3 zákona č. 251/2016 Sb.
- ⁸⁷⁾ § 8 odst. 1 a 3 zákona č. 251/2016 Sb.
- ⁸⁸⁾ § 4 odst. 2 zákona č. 251/2016 Sb.

⁸⁹⁾ § 10 písm. b) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění zákona č. 313/2002 Sb.

⁹⁰⁾ Zákon č. 526/1990 Sb., o cenách, ve znění pozdějších předpisů.

⁹¹⁾ Zákon č. 12/2020 Sb., o právu na digitální služby a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.